

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhile pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 37.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Poplăcei Nr. 37
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

**Din cauza sfintei sărbători „Tăcerea
impregiur și S. Vasile” Nrul procsim
va apăre Sâmbătă în 4 Ianuarie v.**

„Să ne lămurim poziția.

Sibiu, 26 Decembrie, 1891.

Sunt de cece ani, decând partidul național român prin delegații sei întruniți la Sibiu în conferența dela 14 Maiu 1881 a acceptat un program, care culminează în cele 9 puncte cardinale acceptate de conferența de atunci și sancționate de celelalte conferențe ținute tot în Sibiu.

Partidul național, pe căile permise de lege a căutat ca să-și aducă la valoare conclusele, luate cu atâta însuflețire.

Până aici nu i a succes a realiza nici un punct din programul staverit.

Magiarii au dis: „Discutam asupra gravaminelor vostre, dar până ce ve puneți pe terenul pasivității și insistați asupra recăstigiării autonomiei Transilvaniei, și până ce priviți dualismul ca o formă de guvernament provisoriu, până atunci nu stăm de vorbă cu voi”.

Noi cei dela „Telegraful Român” nu am putut consimți cu întreg programul în forma cum s'a redactat, ci am fost gata a primi 7 puncte din program, cari sunt și au fost totdeauna programul țiarului nostru.

În consecință nu am putut primi nici pasivitatea pe acele baze, pentru-că nu am voit, ca să dăm magiarii o armă atât de puternică și nici nu ne-a convenit ca să fim susținuți, că gravităm în afară, și nu recunoștem statul și principiile depuse în legea fundamentală din 1867 art. XII.

Era prea natural ca să se nască de aici o scisiune între români, care dealtmîntea a existat dela 1869 după conferența din Mercurea și tot natural era, ca desbinarea să fie spre mare daună a intereselor noastre naționale.

După de cece ani, timp ce l'am petrecut în lupte încordate, timp, în care arhierii nostri au dat dovești pipabile, că le stă mult la inimă binele și prosperarea nămului nostru, după sfortări, cari se par că trec peste puterile noastre e bine, ca să luăm firul întrerupt la 1881, respective la 1869 și e timpul ca să ne tragem socotela și să facem bilanțul acțiunii politice a românilor.

Subscriem și aici cu ambe mâinile cele 7 puncte din programul partidului național și de se cere lup-

tăm pentru realizarea lor, cum prin fapte eclatante o am dovedit.

Rămâne însă să discutăm asupra p. 1 și 9 din programul partidului staverit la 1881.

Aici, românii și și magiarii știu, că Uniunea Transilvaniei cu Ungaria s'a făcut fără consensul românilor, ba chiar contra protestului lor sărbătoresc.

Ei bine, era vorba ca să nisuiim pe cale legală a insista asupra restaurării autonomiei Transilvaniei.

Calea cea legală după noi și după tot omul cu mintea sănătoasă nu pôte fi alta, decât, că guvernul țerei unguresci să vină cu un proiect de lege, prin care se decretază autonomia Transilvaniei și acel proiect să fie votat de parlament.

Putem noi românii crede, că se va afla un guvern unguresc, fie aici, fie peste 10, fie peste o sută de ani, care să vie și să depună pe masa dietei un atare proiect, și putem noi crede, că se va afla un parlament, care să voteze atare lege?

Noi nu numai nu credem, dar șcim, că magiarii acăsta nu o vor face în veci de voie bună, ér când i-ai sili să o facă, atunci am eșit din calea legală.

În programele politice se iau numai acele puncte cari se pot realiza, și realizarea punctului 1 din program este absolut imposibilă pe cale legală.

Ni se va dice, că programul e făcut pentru timpuri mai bune.

Se pôte — concedem și acăsta dar atunci lupta de aici și între impregiurările de aici este grea și nu avem nici o șansă de izbândă, ci trebuie să așteptăm acele timpuri bune.

Tot așa se are lucrul și cu dualismul de aici. Forma acăsta de stat nu noi o am inventat, pôte nici magiarii, pentru că ei parte mare nici aici nu sunt mulțamiți cu ea.

Cehii de sigur mai puternici ca noi, o ar schimbă în tot momentul, dar nu o pot, căci la susținerea acestei forme de stat, trebuie că sunt angagiați factori mult mai puternici și decât ei.

Factorii acestia de sigur nu tremură, când aud, că românii au în vedere și schimbarea acestei forme de stat, pentru că ei știu de ce dispun ei, și știu și aceea, cât de modeste sunt puterile noastre.

Ce ne rămâne deci de făcut, ca totuși să luptăm, luptă drăptă, loială și conform cu dorințele poporului de aici, nu cu ale celui ce va urma în timpurile cele bune, pôte peste o sută de ani ori și mai târziu.

Nu avem decât să luăm cele două puncte dela ordinea țilei, și cu prețul acesta nelsemnat, a succes pe deplin înțelegerea și solidaritatea tuturor românilor de sub coróna Sântului Ștefan.

După esperințele făcute, după terorismul dela alegeri, după corupțiunea, cu care se fac alegerile, și mai ales după ce legea electorală din Ardeal e tot cea excepțională cu censul ei ridicat, avem și noi destule motive de a primi pasivitatea cât pentru Ardeal așa, ca românii să nu participe la alegerile de deputați dietali, până ce nu se va modifica legea electorală și până ce nu vom avea garanții, că se va decreta libertatea alegerilor și se vor pedepsi cu grele pedepse cei ce influențază alegerile cu bani, terorism și abus de putere oficială.

Aici partidele magiare fac licitațiune formală în cele ale șovinismului și tôte caută să ne desbrace de caracterul nostru național; drept urmare noi trebuie să desfidăm pe tot românul ca să nu participe la alegeri și să nu și dea votul seu pentru dușmanii declarați ai existenței noastre, fie ei din ori-ce partid politic.

Cu totul tot altmîntea se are lucrul pentru cei din Ungaria.

În Ungaria legea electorală nu formeză gravamen pentru noi.

Avem cercuri, în cari alegătorii români sunt în majoritate și dacă am scôte numai câți-va deputați români, cu program național, acestia ar avea ocașune să lucre pentru realizarea programului românilor.

Spre scopul acesta românii nu au să-și dea voturile lor lui Véghsö Gerhard, Konstantyni, sau altor renegați, ci la ómeni de încredere ai românilor, ómeni, pe cari i va afla demni comitetul central român de a i candida și a stăruii pentru alegerea lor.

Aceste premise, constatăm, că am fi făcut un pas hotărit pentru inaugurarea unei politice mai sănătoșe, și după cele ce vedem, că s'au petrecut dela 1881 încóce e timpul suprem ca să ne cugetăm la o acțiune mai roditóre, de cât a fost cea de până acum.

Acceptate vederile noastre, pasivitatea în Ardeal va deveni pasivitate în lege și în scriptură ér nu numai principiu decretat pe hârtie, ér activitatea celor din Ungaria pe terenul legal, nu pôte să întârșie realizarea acelor dorințe, de cari trebuie să fie pștrunși toți românii.

S'a pus mult pond pe solidaritate și noi o ținem de un moment decisiv în viața noastră politică națională.

Venim deci și oferim tuturor românilor șfatul de a face posibilă solidaritatea în tôte acțiunile noastre.

Resultatele unei atari acțiuni în solidaritate au să fie de o neprețuită valóre pentru nămul nostru, și numai ómeni scurt vșdători ori pătimași ar puté să mai impedeze aici solidaritatea prin susținerea unor utopii, și să refușe mâna de frate, ce li se îmbie spre salvarea intereselor noastre naționale.

FOIȚA.

Diamante istorice.

(Schită de A. de W. comunicată de Gilbert Remi).

(Incheere.)

— Cassariul d-vóstră trebuie că s'a greșit, altcum nn e cu puțință, obiecta Walicki.

— Cassariul meu nu pôte și nu-i e ertat să greșescă, răspunse principele zimbînd. Și în cazul, când în faptă ai fi primit prea mult, apoi te aș ruga, se consideri suma întrecătoare ca un imprumut prietinesc, pe care mi-l vei puté restitui, când îți va plăcé. Îți sunt deobligat de ieri... De altcum d-ta însuși mi-ai spus, că mergi în lume numai cu un pumn de bani, ca să-ți cauți norocul. Ei bine, crede-mă tinêrul meu amic, că lumea e mare și prelângă acăsta fórtie stricată. Deja atâți juni bărbați bravi s'au prăpădit în vârtejul ei, fără vina lor proprii... Dar să lasăm la o parte acăsta istoriă de bursă, te rog frumos.

Walicki a trebuit să se supună dorinței protectorului seu, a cărui cunoștință o făcuse în mod atât de particular. Principele a mai fost ședut câte-va săptămâni în societatea lui Walicki pe care îl favoriza în mod evident. Într'aceea boerul Codetșu parășí Viena, prin ceea ce află sfêrșit și so-

cietatea de joc și șgomotósa viață nocturnă în casa dela „Schottensteig.”

Din momentul acesta junele litvan a rămas dispărut. Optspredece ani în urmă, pe la începutul primăverii din 1811, Walicki apăru fără de veste în Petersburg ca conte portuges, cu o bogăție colosală. Deși neînsurat el aduse cu sine din străinătate 28 de servitori, între care erau francezi, nemți, italieni, portugesi și mai mulți negri, cari prin splendoria risipitoare a livrelor puseră în uimire întreg Petersburgul. Walicki lăsă se i se zidescă lângă Morskaia un palat admirabil, al cărui interioru desvolta un lucuș orientat și european occidental, precum pe atunci încă nu se vșduse în capitala rusescă.

Între bogățiile lui Walicki se afla în linia primă colecțiunea lui de giuvaere, ornamente și arme, care era așezate într'o sală splendid decorată a palatului seu. Numeroșele pietri scumpe de mărimi rare, care străluceau în un reflex de lumină orbitor, cele mai variate și artistice ornamente de aur și minunatele arme din mai tôte țerile lumii erau tacsate de către cunosători în valóre de patrușpredece milioane ruble! Întreg Petersburgul pegerina la palatul lui Walicki, ca să admire bogăția colecțiunii lui de giuvaere. De repețiore a fost el onorat și cu visita curții imperiale, în al cărei palat el era un óspe binevșdut. Walicki nu face niciodată politică, era un societar de altcum fórtie

amabil și spiritual și fórtie darnic către șeraci. Lucrul cel mai extraordinar al bogăției lui Walicki era, că nu s'a aflat niciodată, cum a ajuns el la ea. În direcțiunea acăsta, au rămas tôte cercetările pe care l-ea făcut în secret chiar și poliția din Petersburg, fără nici un rezultat. Numai atâta s'a putut afla, că înainte de sosirea lui în capitala Rusiei, el a trăit șese ani în Portugalia, unde venise el pe corabia sa proprie dela țermul african. Dar Walicki trecea deja în Portugalia de un bărbat fórtie avut, primi acolo titlul de conte și cuprinse latifundii mari.

În anii premergători după plecarea lui din Viena, călătorise Walicki și prin Italia, Francia, Anglia și o mare parte a Orientului, ceea ce reiese din memoriile, care au apăru după mórtea sa, dar nici acolo nu se află nici cea mai subtilă alusiune despre originea avuției sale. Numai după mai mulți ani în urma morții sale, s'a aflat între chărțiile rămase după el, o scriere care da óreșicare răspuns la aceea întrebare. În acel document Walicki declară adecă, că un an înainte de cea dintăiu petrecere alui în Portugalia a fost întreprins în calitate de conșoț și secretar o călătorie în Africa, cu un conte rusesc Trubatzkoi, acărui cunoștință o făcuse el în Paris. Într'o espedițiune în pustie escorta de beduini a călătorilor a fost atacată de o trupă de beduini ostilă. Lupta ce se încinse a fost fórtie înfocată. Walicki și Trubetzkoii a fost atacați de o

Le scriem aceste în ajunul anului nou, în ajunul conferenței, ce se va ține zilele aceste aici în Sibiu, și în ajunul alegerilor pentru parlamentul unguresc pe un nou period de 5 ani.

Sibiu, în 28 Decembre.

Încă câteva zile și anul acesta cu toate ale lui trece în domeniul istoriei. O verigă mai mult din lanțul suferințelor poporului român, a celui popor, din care facem și noi parte, cu care ne place să ne identificăm și pentru al cărui bine și fericire sacrificăm partea cea mai bună din noi.

Timpul trece și trecem și noi cu el, fără ca cei ce ne urmăză să poată avea speranță de zile mai senine, de o sorte mai bună.

Referințele s'au înăspri mult prea tare, decât ca să putem conchide la un viitor mai liniscit.

Ne cuprinde un felu de scepticism, când vedem, că de ani 25 poziția noastră a românilor se slăbește în loc ca să se întărească.

Iluziunile ce le vom fi avut unii din noi în tinerețe, una după alta dispar și fac loc celor mai adânci dureri din cauza situațiunii penibile, în care ne găsim.

Învărași — fără vina noastră — cu cei ce ne ar inghite, oboșiți de atâta muncă și de atâte lupte zădărnice, ni se pare, că am ajuns la marginea prăpastiei.

Și cu toate aceste ca crescini ce suntem, ca români, cari avem martoră o istorie întrăgă de suferințe, nu ne este iertat să ne dăm legați, nu ni iertat să ne ostenim, trebuie să continuăm lupta și să nu ne pierdem încrederea în noi, în forțele noastre, în puterea de rezistență, care o am opus dușmanilor nostri.

Isbânda trebuie să urmeze, fie cât de târziu.

Avem însă lipsă de toate puterile, nu e iertat să fie între noi desbinări, trebuie să ne considerăm ca fii ai unei mame dulci, ca nisce frați, cari au datorințe reciproce.

Dacă și nu umblăm toți pe una și aceeași cărare, scopul nostru al tuturor este și rămâne, ridicarea nămului nostru.

Nu este ați român, care să nu fi venit la convingere, că străinii au exploatat nesciința poporului nostru spre scopurile lor.

Incercați să ne sfărîme pe terenul economic, până acum cu puțin succes.

Pusu-ne-au pedeci în mersul nostru cultural și aici au întelnit cea mai puternică rezistență.

După ziua de 9 Martiu a. c. în veci memorabilă și, în care arhierii nostri cu atâta demnitate au făcut afront poruirii celor dușmănoși, depuse în proiectul de lege despre asilele de copii în primul nostru dela 13 Martiu am dis celor ce conduc politica magiară: „opriți-ve, căci calea pe care ați apucat poște deveni isvorul celor mai nefaste complicațiuni în patria noastră.

Glasul nostru cel atât de sincer, atât de loial a aflat urechi surde și inimi impetrite.

Vocea arhierilor pătrunși de înalta chemare și greaua responsabilitate ce o au ca consilieri ai tronului și ca povățuitori ai bisericii a resunat în pustie, ministrul cultelor a triumfat, căci curentul cel bolnăvicios, l'a spriginit și preamărit pentru fapte, cari domol tacsate sunt atentatele cele mai cutezătoare la limba noastră, pe care atât de cu drag

căpetenie a beduinilor pe un cal escelent, acărui curele dela șea străluceau de pietri nestimate. După o luptă înfocată ia succes lui Walicki să dobore prin o pușcătură pe contrariul seu de pe cal și a-lua ca pradă pe acesta cu întreg bagagiul. Ceilalți beduini care mai rămăseseră, încă au fost puși pe fugă.

Dacă calul, șeua și armele beduinului ucis au fost de mare preț pentru Walicki, apoi în tot cazul surprinderea lui a fost și mai mare, când el mai târziu, fără se fie spionat de vre-un martor a aflat într'una din tacsele șelei o cutiță de abanos, plină cu diamante și alte nestimate, cari apoi au fost prețuite în Algir la preste 800,000 franci. O parte din această pradă pe cât de aventurosă pe atât de fericită o a prefăcut Walicki în Tunis în bani numărari și trecu de aci la Portugalia, după ce se despărțise încă în Algir de contele Trubetzkoj, care apoi preste un an de zile a murit în Paris.

Prin speculațiuni fericite în Portugalia în curând averea lui Walicki crescu la milioane, care îl puseră în pozițiune ca se poată păstra pe cele mai prețioase pietri din comora ce'i căduse pradă și a le preface apoi în stocul colecțiunii sale de giuvaere, care mai târziu devenise renumită în Petersburg.

Dacă și când a mai revădit el pe generalul seu amic și protector din Viena, pe generosul C despre această memoriile lui nu spun nimic.

o vorbim și pentru care cu atâta entusiasm ne în căldim.

Dacă numai această lege despre asilele de copii s'ar fi adus în anul acesta, contrar cu dorințele poporului român, ea e de ajuns ca să ne facem idee, despre intențiunile ce le au cu noi oblăduitorii nostri.

Ministrul cultelor nu a rămas la acesta.

A făcut un pas mai departe.

A prezentat parlamentului un nou proiect de lege ca să ajute pe învățătorii, cari nu au salariul minimal recerut de lege.

Intre aplausele întregului parlament proiectul a fost predat comisiunii, care tot din ómeni fiind compusă, va împărtași și ea vederile ministrului.

Simt dușmanii nostri, că avem și noi o pozițiune tare.

Simt că până ce avem învățători independenți, până ce vom avea un cler luminat și devotat bisericei, uneltirile nu succed.

Încercă deci a ne slăbi poziția, față cu învățătorii.

Dacă i va succede politice magiare a i trage pe ei pe partea sa, a le lua independența, a-i face unelte pornirilor ce se manifestă zilnic față de noi, cred că au făcut un pas hotărît pentru de a câștiga influință și asupra poporului.

Đicem că cred, pentru-că avem convingerea, că învățătorii nostri nu pot să devină dușmanii poporului, nu pot să părăsescă stindardul național, cu nici un preț decum pentru bagatelul de 50 fl. pus lor în perspectivă.

Cu bani ați nu se pot cumpăra ómeni — fie ei cât de inferiori.

Este prea puternică consciința ce s'a dezvoltat în învățătorii nostri, ca să devină unelte órbe ale politice magiare.

Șiretlicurile se vor opri în inimile de stâncă și în curățenia moravurilor celor ce se numesc ați învățători români.

Acăsta e credința noastră.

Dar aici nu ne putem opri.

Trebuie să ne încordăm toate puterile, pentru de a pregăti poporul ca să aducă mai multe jertfe pe altariul culteii naționale.

Trebuie să facem totul, ca învățătorii nostri să nu devină, aceea ce vor să-i facă străinii.

Trebuie să capacităm în jos pe tota suflarea, că fără jertfe nu ne putem susține poziția și mai curând ori mai târziu vor intra lupii în staul.

Cu acăsta parte a lucrului vom trebui să ne ocupăm cu totdeadinsul, dar nu numai noi cei dela presa română, ci comitetele și sinódele parohiale, comitetele protopresbiterale, singuraticii preoți și învățătorii, și toți ómenii cu inimă și cu suflet pentru lupta noastră ajunsă în acest stadiu.

În cele politice după semnele ce avem nu o să facem mari isprăvi, să ne opintim cel puțin pe terenul cultural și economic, ca urmașii să nu ne poată învinovăți nici cu indiferentismul nici cu apatia, atât de păgubiciose pentru un popor, care e încungururat de dușmani vėduți și nevėduți.

Revista politică.

În ajunul alegerilor dietale, comitetul național al românilor a convocat conferința națională pe 20 Ianuarie. În toate părțile s'au conchemat cercurile electorale, ca să se alegă reprezentanți, pe care să-i trimită la conferință, care va avea să hotărască despre atitudinea, ce o vor observa în viitorii români.

Miscările electorale s'au început și între compatrioții sași. Comitetul cercului electoral al Cris-tiannului a făcut apel la alegătorii sași, pentru a alege de deputat un bărbat, care să fie înrolat în șirurile liberalilor guvernamentali.

Mesagiul, cu care Maj. Sa monarchul a închis dieta ungară se reasumază în următoarele:

Aruncă o reprivire asupra activității parlamentului, accentuază restabilirea echilibrului financiar din mijlocele proprii. Constată cu uneltămire, că misiunea guvernului de a menține rezultatul obținut este recunoscută. Mai departe constată cu satisfacție, că relațiunile cu toate puterile, fără excepțiune sunt cele mai amicale, ér alianțele noastre dau garanția, că pacea după putință va fi menținută. Eventualele pericole, care ar pute periclita eventual situația europeană și interesele proprii, sunt paralizate prin dezvoltarea correspundătoare a puterii de apărare. Grație legislațiunii, în armată și honvedime se poște constata progres continuu.

Convențiunile comerciale vor consolida și mai mult alianța politică, în care stăm cu două state vecine, și vor correspunde dorinței generale după pace. Relațiunile noastre comerciale cu Germania, Italia, Elveția și Belgia sunt făcute, ceea-ce asigurază pe timp îndelungat stabilitatea relațiunilor comerciale în Europa-centrală. Mai departe mesagiul constată marele progres în politica de comu-

nicațiune și vestesce, că misiunea viitorului parlament este să ducă în deplinire reforma administrației și să îmbunătătescă justiția.

Constată mai departe, că în curând se vor începe negocieri și cu vecinii din Sud-Ost și din partea noastră nu va lipsi bunăvoința de a crea cu ei raporturi comerciale favorabile. Se constată progresul mare pe terenul politice de comunicațiune. Veniturile căilor ferate au sporit. Mesagiul speră, că în scurt timp regiunile amenințate de ape mari vor fi deplin scutite de acest pericol. Darea de consum și desdaunarea pentru regalii au avut din punct de vedere al economiei de stat rezultate mănoșe. Tote aceste rezultate au putut fi dobândite numai prin o politică economică de stat conscie de scopurile ei. Mesagiul speră, că buna înțelegere cu Croația se va întări tot mai mult, și trece apoi la reforma administrativă. Misiunea guvernului va fi, a asterne cât mai în grabă acele proiecte de legi, care privesc organizațiunea administrațiunii și totodată cari primesc introducerea tribunalelor administrative. Pe terenul justiției s'au făcut multe, și pe terenul instrucțiunii încă s'a luat dispoziții însemnate pentru înaintarea culturală a statului. Mesagiul dice, că noul parlament se va convoca în timpul cel mai scurt. Credința față cu tronul, iubirea de patrie, stima legilor au format în toate timpurile trăsături de caracter însemnate ale națiunii unguresci. Și generația de ați a dat destule dovești, că a păstrat cu credință însușirile mostenite dela strămoși. Privim cu încredere și cu liniște în viitor. Apoi Maiestatea Sa a declarat parlamentul de închis.

Camerile viitoare sunt convocate de Maj. Sa monarchul pe 18 Februarie 1892.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“

Din regiunile vestice ale României. În momentul, când érași se deschid porțile eternității, ca să mai înmulțescă numărul cel fără de capăt al anilor încă cu unul; când Saturn cel nesățios se delectază întrun moment epicuresc; și când omul — așa dicend involuntar se vede necesitat să și facă socotela cu sine însuși, și să vėdă, dacă bilanța i se înclină către bine sau către rău: în aceste momente memorabile datorința sântă avem, să ne facem însine socotela cu noi, și să vedem, dacă în decursul anului deja expirat avem de înregistrat momente pozitive, ori negative.

Suntem avisați necesarminte la acest calcul, căci unde nu calculul este firul Ariaduei, acolo întâmplarea se jőcă óreși cum de a orbenicea, și trănicie nu se poște înregistra pe nici un teren. Ca popor român suntem datori să ne consultăm unul fie carele, comunități mici și mari, apoi corporațiuni și generalități. Din aceste rezultate apoi un etnolog profund va fi în stare, să profetițescă venitorul cu un bun procent de probabilitate matematică.

Pre la noi adevăratul spirit românesc electrisază pe tota făptură necoruptă; și cu măhnire trebuie să constatăm, că spiritul național se manifestază mai mult printre cei mici de cât printre cei mari. Acestia au început a se moderniza; susțin până la ceru, că posteritatea nu mai poște subsista între convingerile de cari a fost pătrunși antecesorii. Și, dómnel amar ne dóre când trebuie să constatăm acestea, căci de aici ni se ivesc nisce privileși in-spăimântătoare, un tartar pentru întrėgă stirpea latină de pe lângă Tissa.

Incepnd dela Maramurėșiu până la Orșova, nicăirea nu aflăm, pre lângă Tissa, să se fie făcut vre un serios paș înainte în decursul anului 1891. Românii petotindenea au fost iritați, parte de către superiorii lor proprii, parte de către anumiți agenți provocători, postați în diferite centre și astfel au fost zădărnice multe intențiuni curate ale celor puțini, cari au rămas sinceri aderenți ai binelui pur național românesc.

Prin fálnica țără alui Dragoșiu — dómnel să nu păcătum — mulți dintre cei chemați, și țin de merit, dacă escelază în slabițiuni naționali. Sătmarul și Salagiul pare-că s'au conjurat se rivnescă în fapte dejositorie pentru poporul român. Biharia dórme sub influința receptelor prescrite de sus și infiltrate în poporul credincios priu — de altmintrea vrednicul episcop Pavel — amestecate cu ceva nicotin suprarevidat de către ortodocși. — Venind mai spre miazăzi, te îngrozești de privilegișca esistență, că anevoe vei afla vre-o comună bisericescă — tac de comună românescă națională, — în care se poști constata linisce basată pe adevărată dragoste evangelică. Unicul centru mai valoros românesc de pe aici ar fi Aradul, carele are mai multă inteligență, de cât ori care alt centru din monarchie. Acolo însă spiritele sunt iritate mai până la esces; și un psiholog destins, dară nici n'ar avea se învingă multe piedeci, ca se constateze, că un Machiavelli redivivus și jőcă rola cu succes. A pe-

cui în turbare este o plăcere, căci fără de veste află recompensă bogată, și plăcerile de natură problematică sunt priincioase, dar numai celor slabi de fire. Tot ce este esențial n'are șanse de durabilitate, căci de te apropii prea tare de fericire, devini confus de bucurie, și de ajungi prea zădărnici în prăpastie, te înghețe desperarea. — Cu toate acestea numai Aradul ar mai fi chemat și competent să-și înalțe glasul sau pătrunzătoriu, ca să înțeleagă odată românimea noastră, că pe cum se petrec lucrurile astăzi pe acolo, nu e bine. Matadorilor de ori-ce colorit, ridicăți ve glasul pătrunzătoriu și faceți ca toți să înțeleagă cuvintele poetului.

Pre voi ve nimiciri a pismei răutate

Și orba neunire la Milcov și Carpați;

Dar noi pătrunși la suflet de sânta libertate

Jurăm, că vom da mâna să fim pururea frați!

Faceți să asculte acest glas al poetului totă suflarea românească, de ore-ce mai grele timpuri trăim noi acum, decât cum au fost cele, între cari preotul a suspinat astfel:

Și cu atât mai vârtos ar fi acesta posibil astăzi, cu cât că scim positive, că în Arad se află foarte multe elemente, pe cari numai un felu de sânge prea infocat le despărțese de olaita. Glas pacinic și imparțial resună printre șirurile aceste; înțelegeți aceia, cărora vi se cuvine ca serbătorile născerei Domnului încă vestesc „pe pământ pace și între oameni bună voire“. Pacea se se pogore peste înțelegința română aradană, căci instituțiunile românești din Arad însetoiază după concursul binevoitor al tuturor factorilor chemați. Tot asemenea oftări de serbători se pot pronunța și pentru ținuturile învecinate, unde numai duchurile vrajbei a sciut escita pe frate contra fratelui, orbind și pe unul și pe altul ca se nu vadă furtuna iminentă. — Gem spiritele și prin țera cea clasică alui *Optim*, sub influința desastroasă a năfericitului curente centrifugal, propagat de niște spirite neliniscite, care se delectăză deca, sēmēnând vânt, pot secera furtună.

Modestia nu ni permite să trecem granițele în de Ddēu scutitele diecese ale Caransebeșului și Lugosului, unde amēndoi capii bisericești voesc să li se dica, că emulăză pe terenul faptelor bune. Moritori, ce nu privesc lucrurile prin sticle cioplite, ar ave multe de reflectat și pe aici. Astăzi însă fie de ajuns a aminti, că salvarea noastră ca popor român avem să o atribuim scōlelor noastre elementare, care odinioară și pe acolo se aflau sub directa administrațiune confesională românească, sub influența careia cel puțin învețau fii nēmului românesc a se ruga lui Ddēu din totă inima, din tot sufletul și din tot cugetul lor. Astăzi mâna cea rigidă a guvernului pipăesce cu plan bine precugetat și deschide ici o ușiță, colo alta, ca să străbată mai ușor maghiarismul și în cel mai adânc sanctuari al nēmului românesc. Și în fața acestor asasinări tac toți bărbații nostri de școlă atât din Lugosiu, cât și din Caransebeșiu. — Avere granițierilor încă e pe cale să ajungă dōră mai slabă sōrte de cât ceea a Năseudenilor și totuși românii cei chemați se grupează și alipescu din respoteri de „dolce far niente“ al fraților nostri dela *Tibru*!

În vederea atâtor panorame înspăimēntătoare omul cel de bine caută în totă direcțiunile după o rașină de consolare, dar înzadar! Din sus dela stăpânire mai bună sōrte, de cât ceea ce o avem astăzi n'avam la ce așcepta. Din rēsărit dela confrății noștri de preste munți binele încă nu ne va coplesii, de ore-ce, pare o calamitate națională, și acolo sfășierile nu voesc să se linișcescă, mai ales dela mōrtea lui Ioan Brătian, al Cavourului nostru românesc. La noi, a casă, de espreșune fidelă a națiunii nu pōte fi vorba; de ore ce bărbații cei competenți preferesc a se disputa despre *ana caprina*, până când adversariul comun deja ne aprinde casa mai din tōte părțile. Naea gintei române din țerile cele frumoșe ale Daciei de odinioară, lipsită de visle, și de conducători, plutesce desperată pe terenul cel prepăstios al undelor, ce au să se prefacă în vērtejiu, căci patru vēturi nemilōse șueră cătră citadela cea tare dela natură, dar foarte reu priveghiată de poporul românesc! *Trebuie să se pună în frunte conducătoriul sincer, dibace și prevēdătoriu, carele punēnd mâna sa valorōsă pre destinele romānimei, se facă să amușescă odată ori ce glas românesc neufonic, și astfel în linișcea dorită să se audă numai o singură vōce vivificatoriă din care să pricēpă tot duchul românesc, că numai înțelegi în cugete și simțiri să pot manșinē și elupta drepturi pe acest pământ!*

Cuprins de idei ca și aceste, salut pe tot românul și i poftesc să-l afle anul nou pe tot insul inspirat de cele mai bune simțiri pentru sânta noastră cauză comună!

Un român adevērat.

Cronică.

Zarand, în Decembre, 1891.

Înainte alegerilor de deputați detali. — Mijlocitorii corupționi.

Agitațiunea produsă în sinul poporului românesc, începēnd dela primul dignitaru bisericesc până la

cel din urmă țeran, în urma legei „despre asilele de copii“ și cea mai recentă despre „salarasirea învețătorilor“ este preste puțință, ca alegătoriu român să-și mai dea votul fie pentru candidatul guvernului, fie pentru al opozițiunii de ori ce soi. Pre cât timp vom fi tractați tirănesce, și puși în condițiuni ca să ne putem valora dreptul nostru, după cum ne compete, a întreveni și noi pentru alegerea unuia său altuia din candidații străini ar fi sau dejosire, sau o nebulie.

Nu dubităm, că alegătorii români cunosc de ajuns drepturile lor și știu să se conformeze; de alta parte însă nu ne putem ascunde temerea, că în tocmai ca și întrecut vor fi și alegători amăgiți cu promisiuni, alții terorisați, și alții corupți, prin argint și aur ca se-și vëndă unul din cele mai scumpe drepturi. Așa sunt alegerile pretutindinea. Ele sunt influențate totdeauna de puterea banului; și vorba e numai dacă alegătoriu pōte să și esecucezē liber votul ori nu, chiar atunci când voesc, și cum voesc. Alegerile de două decenii întēplate în Ungaria au scos la ivelă, că preste tot alegătoriu român nu și pōte esercia liber votul; ăra o parte din alegătorii români sunt duși la vot cu mijloce neiertate, și vōtēză pentru sugrumătoriu lui.

Astăzi, când alegerile ne sunt la ușă, și numai vre'o 2 săptămāni mai avem până la mersul la urnă, să vedem pe ce căi sunt duși o parte din frații noștri alegători, ca să vōteze pentru candidații magiari, cari să întrec în a ne răpi, ce avem mai scump, limba — viața noastră.

Una trebue să o constatăm la început, că lățirea corupțiunii la alegeri în sinul poporului, cade în sarcina organelor administrive.

Despre secui ne spun diarele magiare, — opoziționali, că au degenerat până la atăta, încât primesc câte o pișulă drept arună pentru un vot. Romānii nu au ajuns până la acel grad, și cred că vor lăsa gloria secuilor de ai întrece cu mult, când e vorba de vinderea voturilor.

Dar ad rem.

Îndată ce s'au pus candidaturile guvernamentali, solgăbiraele capēta porunci aspre dela fispanul, că candidatul X. are să reēsă deputat în cercul cutare.

Solgăbirăul în timpul de acum dispune de notari și de juđi — cu puține escepțiuni. — Acestia sunt chemați primadată în cancelaria pretorială și sunt făcuți cunoscuți cu candidatul de ablegat, dacă mai e de lipsă se face cu acesti oameni și alaiu pentru primirea candidatului, carele sosesc în orașul cutare, spre a se arăta și în persōnă. De aci înainte pretorele vorbesce dela gură cu notarii și juđii; ăra pe alegători li ia de subsuōră, și pe după cap.

În curēnd juđii și notarii, cari știu tōte slăbiciunile poporului, cari știu că cine dispune de voturile alegătorilor în comună referēză că: lucrurile stau reu, fără de bani nu pōți să faci nimica. Mai amintesc acesti oameni, că în cutare comună ar pute influența cutare și cutare, că X are un proces la curie, și dacă i s'ar pune în vedere căstigarea lui ar fi cu candidatul, că comuna cutare are proces cu fiscul că are dreptul de trecere cu vite prin pădurea fiscului, și e în curgere comasarea și dacă li s'ar promise sistarea procesului ar vota cu guvernul.

Va se dica acum vin la rēnd banii — loco primo, promisiunile față de singuratici și comune și amențările de a perde unele procese și drepturi.

Acum ese însuși pretorele și cu argații prin comune. Birourile administrațiunii stau gōle până ce trece alegerea de deputați. Acum se pun la cale treburile cât să se dea cutăruia și cutăruia fruntaș ca el să seducă pe ceialalți, cât au să capete vōtanții. Să începe un adevērat tērg de voturi. Și dacă banii nu au sosit încă, candidatul e urgent avisat a trimete banii altcum e reu, va cadē.

Omul, candidatului, unde sunt depuși banii, sau el în persōnă face avisurile.

Pe când omenii candidatului guvernamental și fac trebile, pe atunci conducătorii noștri sunt urmăriți pas de pas.

Dacă afacerile deputatului guvernamental nu merg bine; atunci să încep terorisarile, sunt prinși dintre fruntașii contrari unul — doi și deținuti, așa bunăoră în Zarand în perioada trecută un preot a fost legat de alt alegătoriu și purtat în di de tērg pe strade, ca să se infurie alegătoriu.

Paralel cu corteșirile merge dară corupțiunea și alegătorii seduși di de di cad victime.

Era să uit un ce caracteristică că birturile stau deschise alegătorii guvernamentali mănca și beau pe contul deputatului. De altcum acesta o fac și deputații opozițiunii — unde lupta e grea.

În cercul Baiei de Criș în perioada trecută prin candidatul și alesul opozițional H. corupțiunea a fost dusă la estrem. Acest cas nu e isolat, și-am pute aminti cu decile. — Sub astfel de împrejurări se nu te miri apoi, că o parte din alegătorii noștri sunt esplotați în cel mai miserabil mod, și cei mai mulți sunt duși la vot contra vōinței lor numai prin

promisiuni, amenințări și terorisarri; deōrece e lucru cunoscut, că din sumele ce se spesēză cu alegerile cea mai mare parte se strecură în pungile corteșilor, ăra alegătorii se întâlnesc cu puțin. Au datorria sânta conducătorii poporului nostru ca întrându-le în casa corteși spre a-i seduce, să iae tēcunielle și să i alunge.

X.

Cum stăm cu meseriașii?

Sub titlul acesta ne scrie un meseriaș de ai noștri următoarele:

Onorată redacțiune! Luptele politice ce se sucurg de un timp de vreme, a făcut ca lumea să se fiină în continuu în curent cu politica țerei, — destul de fatală de altcum pentru noi românii — și să uite cu totul, că datorria celor ce i-și iubesc nēmuli lor este, să se fiină în curent și cu dezvoltarea lui în cele lăuntrice, bună-ōră pe terenul industrial și comercial, singurele baze la un popor, despre care se pōte cu drept dice, că are viitoriu.

Și într'adevēr, dacă ne vom cugeta cu serioșitate asupra acestui lucru, vom fi convinși că numai putându-ne lăuda cu aceste două clase, — ale industriașilor și comercianților, — vom putea cu drept cuvēt dice, că poporul român este un popor, cu bune speranțe pentru viitoriu, fiind-că meseria la un popor este o comōră neprețuită, un mijloc de a-și putea mări capitalul seu material.

Așa stând deci lucrul, ori și ce om de bine i-și pōte pune cu drept întrebarea: Cum stăm cu meseriile? Putem fi ore noi destul de mulțumiți pe acest teren? Făc-am ore destul pentru meseriașii noștri?

Aceste întrebări punēndumi-le, mult onorată redacțiune, îmi iau permisiunea de a și rēsponde la ele, rugându-ve spre acest scop pentru colōnele mult prețuitului diar ce redigiati.

Intr'adevēr am avut bărbați, cari au purtat la inimă sōrtea meseriașilor români, dovadă despre acesta, fundațiunea fericitului Dim. Andronic, dovadă ajutōrele ce se fupart în fie-care an de Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român și cari au înlesnit foarte mult băeșilor îmbrășșarea meseriilor.

Dar cu tōte aceste nu avem dreptul de a ne crede mulțumiți cu progresul de până acum, pentru-că mai avem încă foarte multe de făcut, până-ce cu drept cuvēt vom pute dice, că într'adevēr poporul român este la același nivel cu tōte națiunile pe terenul industrial și comercial.

Putem fi însă destul de mulțumiți cu firmele de mēstri romānii față cu numărul cu mult mai considerabil al poporului român de sub corōna Stului Stefan?

Eu cred, că nu!

Și dacă nu, apoi care este cauza de cu tōte ajutōrele ce se împart an de an din mai sus amintitele fundațiuni, mēstirilor romāni, totuși cu greu pot să fiină concurență meseriașilor de alte naționalități?

Să învinuim pe meseriașul român, că ar fineserguitoriu, că nu ar putea produce lucruri destul de bune, atunci am păcătui contra lui, pentru-că ne-am convins în destule ocașuni despre talentele lui în meseria ce o profesēză.

Nefiind deci acesta cauza, rēul trebue căutat cu totul în altă parte, și adecă, nu este destul că băiatul pe dată ce îmbrășșază o meserie 6re-care este împărțășit în decursul celor patru ani cu ajutōre în bani, ca să-și pōtă procura vestminte și alte lucruri trebuincioșe pentru esistența sa și trebue pelângă acestea se fie și încălđit de raza cea binefăcătōre a culturii fără de care, el cu greu va putē deveni mai târđiu un mēstru consciu de chiemarea sa, și în stare de a-și conduce cu succes afacerile sēle pe terenul comercial și economic.

Și durere pe acest teren putem dice, că nu s'a făcut mai nimic. Băeșii în cea mai mare parte îmbrășșază meseriile la o etate cu totul fragedă și foarte primitivi în sciință, așa că dacă are sōrtea de a intra la un mēstru străin, nu numai că nu se mai descēptă, dar își uită chiar și ce a învețat dela învețătoriu din sat și în multe casuri chiar și limba lor maternă, pentru-că trăind între străini, cari nu o cunosc și dacă o cunosc nu voesc se vorbēscă limba lui, el încetul cu încetul începe să învețe altă limbă, uitând pe a sa aprōpe cu desēvērșire. Asemenea casuri sau întēplat destule printre meseriașii noștri, ele sunt destul de fatale.

Dar mi se va dice că avem scōlă de meserii pe cari sunt siliți să o cerceteze și elevii romāni, și acolo li-se dă ocașune să învețe aritmetica, scrișul și diferite lucruri privitōre la meseriile lor. Așa este, — voi dice și eu, — dar ori și cine știe că partea cea mai mare a învețăcelor noștri sunt dela sate, cari n'au nici o cunoscință de limba, în cari li-se propune în aceea scōlă, și prin urmare trec anii fără ca ei să se fi putut avē mari folōșe, pentru-că și-a perdit sērile la scōlă. De aci rezultă că s'a vēđut casuri, în care meseria de abia pot să și subscrie numele pe un contract, necum aibă sciință de alte lucruri cari, i-se cer pentru-ca să deveni un mēstru harnic și se știe cum trebue să-și mē capitalul

Ce ar fi ore când am avē și noi o scōlă de meserii? Nu ar putē ore elevul să învețe cu mult mai mult și mai bine în limba sa maternă, cele folositōre, pentru profesiunea lui, dela profesori pre cari îi înțeleg, decât să fie siliți a cerceta scōle străine și a asculta fără ca se scie ceace profesorul le esplică de pe catedră, în limba germană sau magiară?

Eu cred, că da!

Dar de sigur că se va dice, că o scôlă de meserii este împreună cu spese multe și dispozițiunile testamentare ale fundațiilor pentru meseriași nu permit a se da bani spre asemenea scopuri, ăr poporul român de altcum destul de apăsător prin dările statului nu i-se pôte impune o nouă sarcină pe spinare de a înființa și scôlă pentru meseriași.

Așa este, lipsa proverbială la care am ajuns prin dările cele grele, nu ne-ar permite a ne mai gândi la o nouă sarcină, ăr fundațiunile fiind destinate numai pentru a ajuta pe meseriași în cele materiale încă nu avem dreptul a călca acele dispozițiuni ale fundatorilor marinoși. Dar în cazul acesta am avea totuși un mijloc pentru ajungerea acestui scop, și acest mijloc cred că nu ar fi altul mai bun decât scôlele noastre populare, de cari dispunem în fiecare oraș locuicuit și de români, în număr mai mare.

Ce ar fi oare când băcții ar fi obligați a cerceta scôla poporală de vre-o două sau trei ori pe săptămână și în tot cazul Duminica vre-o câteva oare?

Spunem, slavă Domnului de o mulțime de învățători și nu vor refuza a da ajutor acestei frumoase inițiativa incontinuu aprins fitilul științei în inima le meserie.

În privința acesta cred că ar face tot atât meseriași români, cât face și ajutoarele ce în de an; iar acei domni învățători cari ar din oarele lor de recreațiune câteva și penfie siguri că prin acesta vor binemerita în națiunea lor, ai cărei purtători de lumină și aței cu drept cuvânt se vor putea numi.

Le ajuns, se îndemnă pe băiat ca se îmbrățișeze meseria și trebuie să se sădască în inima lui dorul de a se lumina și a deveni un om consciu de chemarea sa și în stare de a face concurență străinilor căci fără de acesta în zadar va primi ajutoare, nesciind cum se le întrebuițeze ca se le sporăscă iar nu ca se le perdă și pe acelea în câți-va ani de zile.

Sunt multe asemenea goluri de împlinit, și numai când aceste goluri vor dispărea, vom putea dice că am făcut totul pentru înaintarea meseriilor noastre, numai atuncea ne vom putea mândri cu o clasă trainică de mijloc.

Pentru ca meseriași să-și pôtă înmulți cu succes capitalul seu, trebuie se posedă câtuși de puțină cunoștință în cele comerciale, trebuie se fie în curent cu venitele și eșitele capitalului seu, ără nu se lucre așa cum dă Dumnezeu înainte, fără se știe de multe ori dacă a câștigat sau dacă a pierdut din capital.

Nu-i vorbă, avem și acum meseriași, destul de buni și cari își știu purta afacerile lor cu bun succes, dar trebuie se constatăm, că aceștia sunt numai nisce excepțiuni, față cu numărul total al meseriașilor nostri. Trebuie deci să se gândăscă cei mai competenți, că nu e bine să ne oprim numai aci și trebuie se facă un pas înainte în dezvoltarea meseriilor noastre.

Acăsta fiind lipsa ce se simte destul de bine pe acest teren, putem cu drept cuvânt dice, că trebuie să se întindă mână de ajutoriu meseriașului român dacă intradevăr se pune interes pe sôrtea lui.

În timpul mai din urmă s'a publicat prin tôte țiarele române un apel pentru o expozițiune industrială, adresat de Reuniunea sodalilor români, cătră meseriași români din comitatul Sibiului, ceea-ce probăză că sunt deja și între meseriași nostri omenii doritori de progres.

Se înțelege, că nu ne vom putea accepta la cine scie ce lucruri mari din partea lor, fiind puțini la număr, dar totuși acăstă scire publicată dealtcum și în prețuita D-vôstră fôie, dacă va deveni odată realitate, trebuie se umple de bucurie inima fie-cărui român, constatând frumoșele nisuițe a le meseriașilor nostri.

Și cu cât se constată acăsta mai mult din partea lor, cu atât se impune datoria ca cei chemați să se gândăscă mai mult la sôrtea lor pe viitoriu.

Așa stând lucrul, vom putea cu drept răspunde la întrebarea: Cum stăm cu meseriași? că pe calea acăsta sunt încă multe de făcut și numai împlinindu-le acele multe lipse se va putea dice că stăm bine cu meseriile! Cu permisiunea onoratei redacțiuni voi mai reveni. T... S... t...

Varietăți.

* (Serviciu divin.) În ziua „Nasterei Domnului” a oficiat serviciul divin cu mare solemnitate Escelenția Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, asistat de Preacuvioșii Lor: Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit-vicariu arhiepiscopesc; Nicanor Frateșiu, protosincel asesor consistorial; P. O. D. Ioan Papiu, protopresbiter asesor consistorial; Dr. Ioan Crișian, presb. prof. m.; Mateiu Voileanu, protodiacon, asesor consistorial.

În decursul oficiului divin s'a chirotonit întru presbiter protodiaconul Dr. I. Crișian.

La 1 oră a dat Escelenția Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul un prând festiv, la care au fost invitați preste douăzeci de persoane. În decursul prândului Preacuvioșia Sa Dr. Ilarion Pușcariu a purtat păharul pentru Escelenția Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit

Miron Romanul, pe care prevedința divină ni l'a trimis să cărmuieșcă biserica noastră națională cu atâta tărie în timpuri atât de mastere. Lungi urale „Să trăieșcă!”

Escelenția Sa, drept răspuns, a ridicat păharul pentru veteranii, cari onorau festiva masă, dorindu-le sănătate ca să se pôtă bucura de fructele ostenelelor, aduse pe altariul națiunii și bisericei.

La vorbele entusiaste ale Escelenției Sale a răspuns bătrânul căpitan în retragere și fost asesor consist. Stezar, mulțămind Escel. Sale pentru frumoșele și insuflețitoare cuvinte, cu cari a onorat pe bătrânii, dorindu-i îndelungă sănătate ca să conducă naia bisericei și a națiunii încă mulți ani, cu bunăvoința și sinceritatea, cel caracterizăz.

* (Himen) Sâmbătă și-au celebrat actul cununiei în biserica noastră din Sibiu-cetate, dl Iosif Pop jude la tabla reg. din Cluș și d-na Iosefina Răuciu n. Lobonț din Sibiu.

* (Denumiri). Aflăm în fôia oficială „Budapesti Közlöny”, că subjudele cercual din Sibiu Nicolau Aleman, este denumit jude cercual în Seliste, ăr Iuliu Muntean, vice-notariu la tribunalul din Deva este denumit subjude cercual în Hidalmas.

* (Notariu cercual pensionat.) După un serviciu activ neintrerupt dela anul 1863 încôce și din cauze sanitare s'a pensionat notariul cercual I. Oncescu cu prima Ianuarie 1892 st. n., locuința sa stabilă remâne și pe viitoriu tot comuna natală Rêhëu.

* (Postal.) Direcțiunea postală telegrafică din Sibiu escrie concurs pentru ocuparea posturilor de magistru postal în Ocna-Sibiului (comit. Alba Inf.) și în Petrojeni (comit. Huniadoră). Reflecțanții, cari pot căpăta informațiuni mai deapropie la numita direcțiune au a-și înainta cererile în decurs de 2 1/2 săptămâni.

* (O nenorocire.) Ni se scrie din Hațeg: Sâmbătă în 7/19 Decembrie a plecat pe la 4 ore din Comuna Stei feciorul preotului de aici ca să mergă la Ostrov, unde a funcționat ca învățătoriu și cantor. Pentru ca să i se înlesnăscă călătoria a luat un cărăuș și astfel a plecat cu trăsura, dar când a ajuns în apropiere de Totesti, lângă un pod se presupuse că s'ar fi răstornat trăsura. Dimineța îi au găsit morți pe amândoi, trăsura resturnată și caii prinși la trăsură, amândoi după cum s'a consta au primit lovituri grele la cap.

De rău făptuitori nu este presupunere, fiindcă ce au dus cu ei de acasă tot s'a aflat afară de aceea la învățătoriu Iubaș au aflat 13 fl. și orologiul, de asemenea și la cărăuș 16 libre.

Pe învățătoriu l'au aflat în șanț în apă ăr pe cărăuș numai de jumătate în apă și cu capul afară; a mai mișcat cu capul încă de vre o câteva ori și când au voit să-l ducă în comună s'a dat și el ultima răsuflare. De Sâmbătă până Luni i-au ținut în progadia din Totesti (lângă Hațeg) ca și când preotul ori judele comunal nu ar fi putut face dispozițiuni spre a-i aședă în o casă. Astfel a intervenit jude cătoria cerc. diu Hațeg de i-au aședat în casă până când aqi a sosit comisiunea dela Deva spre a-i secționa.

Èr după ce comisiunea s'a indeplinit misiunea s'a conces părintelui gr. cat. Iubaș din Stei a-și duce feciorul mort acasă, asemenea au transportat și pe cărăuș spre a-l înmormânta în cimiteriul din Stei.

Se vorbesce cumcă s'au întemplat multe casuri de morțe la podul respectiv, unul chiar de vr'o 2—3 luni înainte.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Religiunea

în scôlele populare române, anul al II lea după planul „Normativului” pentru scôlele din metropolia gr. or. română din Transilvania și Ungaria.

(Operat pentru concursul literar deschis de „Reuniunea învățătorilor români greco-orientali din districtul XI Făgăraș de „abni.”)

(Urmare.)

13. Iosif talmăcsce visul regetui, scapă și se înalță.

Regele Faraon, într'o noapte a visat, că din riu Nil, a eșit șapte vaci grase și șapte slabe, vacile cele slabe au înghițit pe vacile cele grase. Apoi, a visat, că pe malul rîului, au crescut șapte spice pline și șapte spice gôle, și spicele cele gôle au înghițit spicele cele pline. Regele pentru talmăcirea acestui vis minunat, a adunat pe toți învățății dela curtea sa, și nimenea nu i-a putut spune însemnătatea visului. Atunci păharnicul, care devenise ăr lângă regele, și-a adus aminte de Iosif, și i a spus regelui Faraon, că acela i-a talmăcit

lui și pitariului nisce visuri în temniță, cari s'au și împlinit. Regele a poruncit ca să aducă pe Iosif din prinsore, și acesta, prezentându se, regele l'a întrebat, dacă scie esplică visuri. Iosif a răspuns, că „singur dela mine nu potiu puté talmăci, dar cu ajutoriu lui Dumnezeu.” Regele i-a spus visurile, ăr Iosif le-au talmăcit astfel: „vacile cele grase și spicele cele pline, însemnăză, că vor urma șapte ani roditori, în cari se vor face bucate birichet; vacile cele slabe și spicele cele gôle, însemnăză, că după cei șapte ani roditori, vor urma șapte ani neroditori, în cari bucatele, nu se vor face de loc. Drept aceea, eu te sfătuesc, că în cei șapte ani roditori, să aduni forțe multe bucate în magazinuri, și să le păstrezi pentru anii cei neroditori.”

Regelui i-a plăcut esplicarea visului, ăr pe Iosif la eliberat din temniță, l'a îmbrăcat în haine împărătesci, i a pus în deget inel de aur, cu pecetă împărătescă, și l'a făcut mai mare preste tot Egiptul, îndatorându-l, ca el să adune bucatele în magazinuri, pentru anii de fômete.

Ceea-ce a profetit Iosif, aceea s'a și împlinit. Au urmat continu șapte ani roditori, în cari Iosif, a adunat bucate bogat. Apoi, au venit și șapte ani neroditori, în cari bucatele nu s'au făcut de loc, și fômete mare s'a făcut în tôte țerile învecinate, încât omenii, numai avéu, nici de unde cumpêra, — și așa trebuiau, să vină la Egipt, să cumpere din magazinurile lui Iosif.

Din istoriôra acăsta învățăm: Că, dacă suferim pedepse pe nedrept, fiind nevinovați, Dumnezeu prin îngrigirea de omeni buni, ne scapă și ne înalță, — precum a scăpat și a înalțat și pre Iosif prin talmăcirea visurilor lui Faraon. 2. Că prin învățatură și prin înțelepciune, omul ajunge tot-deuna la fericire și bună stare, precum a ajuns și Iosif, ca să fie mai marele Egiptului. 3. Învățăm, să fim prevădători și cruțători, când suntem în putere; și când avem, să nu risipim averea și banii. Din când, când avem mai mult atunci să cruțăm mai tare, căci nu șcim ce dile ajungem, precum a fost și Iosif, adunând bucate pentru anii cei neroditori, în anii cei roditori. „Adună bani albi, pentru zile negre.” „Îndată și adună la tinerețe, ca să scii, și să aibi la bătrânețe.”

Când sunt anii roditori,
Cruță, că de multe ori,
Sosesc ani de rëntate,
În cari nu se fac bucate,
Când esci tare și'n putere,
Cruță, ș'adună avere,
Că bătrân, slab, când vei fi,
Să nu umbli a cerși,

Întrebări. Ce a visat regele Faraon? Cine a talmăcit visurile regelui? Ce au însemnat, cele șapte vaci grase, și cele șapte spice pline? Ce au însemnat, cele șapte vaci slabe, și cele șapte spice gôle? Cum i a răspătit regele lui Iosif pentru talmăcirea visurilor? Împlinituș'a prorocia lui Iosif? Ce a făcut Iosif în anii cei roditori? Ce învățăm din istoriôra acăsta?

(Va urma)

Loterie.

Marți în 5 Ianuarie.

Brünn : 32 83 22 86 63

Sâmbătă în 9 Ianuarie.

Budapesta : 88 31 37 18 63

Anunțiu.

La subscrișul se află haine de călușeri pentru dece persoane. Acestea se dau spre întrebuițare pre lângă o tacsă convenabilă.

Se pot comanda și haine noué în termin cores-punđător. [228] 1—3

Orêștie, în 5 Ianuarie, 1892.

Ioan Lăzăruiu,
comerciant.

Publicațiune!

Direcțiunea generală a căilor ferate române face cunoscut prin acăsta că are 31 posturi de ingineri vacante la serviciul de întreținere din Bucuresci, Craiova, Pitesti, Buzeu, Galați, și Iași.

Doritorii de a ocupa asemenea posturi sunt rugați a prezenta cererile domniilor lor înscris la adresa Direcțiunei generale a căilor ferate române serviciul P. la Bucuresci cel mult până la 15 Ianuarie 1892 st. nou, cu arătarea adresei domniilor lor esactă și anexând documentele următoare:

1. Diplomă sau certificat de terminarea studiilor a unei scôle speciale de ingineri.
2. Certificate de serviciu. [211] 10
3. Act de nascere.
4. Act de căsătorie (dacă e căsătorit), și de nascere al soției precum și eventualale copiilor.
5. Actele pentru serviciul militar.

Pentru informațiuni mai detaliate doritorii se vor adresa în scris sau verbal la șeful serviciului de întreținere C. F. R. Bucuresci, calea Victoriei Nr. 124.

Editura și tipariul tipografiei arhidieceșan'e